

2021

SANSKRIT
(Major)

Paper : 6.2

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

GROUP—A

(Marks : 30)

1. Answer the following questions : 1×5=5

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) How many chapters are there in the
Bṛhatsamhitā?

‘বৃহৎসংহিতা’ত কিমানটা অধ্যায় আছে?

(b) Which chapter of the *Bṛhatsamhitā* deals
with the *Vāstuvidyā*?

‘বৃহৎসংহিতা’ৰ কোনটো অধ্যায়ত বাস্তুবিদ্যাৰ আলোচনা
কৰা হৈছে?

(c) Who is Kamalabhava (কমলমব)?

কমলভৰ বুলি কাক কোৱা হৈছে?

(d) What do you mean by *Mṛdvī bhūḥ*
(মৃদ্বী ভূঃ)?

‘মৃদ্বী ভূঃ’ বুলিলে কি বুজা?

(e) Who wrote the *Lilāvati*?

‘লীলাৱতী’ কোনে ৰচনা কৰিছিল?

2. Answer the following questions : 2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) What is the measurement of a *Rājagrha*
(রাজগৃহ) as mentioned in the *Bṛhatsamhitā*?

‘বৃহৎসংহিতা’ত উল্লেখ কৰা মতে ৰাজগৃহৰ পৰিমাণ
কিমান?

(b) Name the auspicious trees, which are to
be planted in gardens and near houses as
well.

বাসগৃহ বা উদ্যানত ৰোপণ কৰিবলগীয়া মঙ্গলকাৰক
বৃক্ষবিলাকৰ নাম লিখাঁ।

(c) Why are the gardens to be set up on the
banks of a pond?

জলাশয়ৰ তীৰত কিয় উদ্যান প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগে?

(3)

(d) What is the meaning of the following sentence?

তলত দিয়া বাক্যষাৰিৰ অৰ্থ কি?

मणामिधानं खयुगैश्च सैः।

(e) Write down Jaladhi (জলধি) and Parārdha (পরার্থ) in decimal notation.

দশমিক পদ্ধতিত 'জলধি' আৰু 'পরার্থ'ৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

3. Answer any three of the following questions :

5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) State the differences between the dimensions of the houses of the king (রাজা) and the commander-in-chief (সেনাপতি).

ৰজা আৰু সেনাপতিৰ বাবে নিৰ্মাণ কৰা বাসগৃহৰ যি আয়তন, তাৰ পাৰ্থক্যসমূহ কি, আলোচনা কৰা।

(b) What are the measurements of the houses of the different classes of Varnas (বর্ণ)?

বিভিন্ন জাতি-বৰ্ণৰ বাবে নিৰ্মাণ কৰা গৃহসমূহৰ পৰিমাণ সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

(c) Write a note on the trees that grow on a marshy land (অনুপ্জা:).

জলাহ ভূমিত উৎপন্ন হোৱা বৃক্ষবিলাকৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(4)

(d) Discuss the line of succession of teachers of the Vāstuvidyā as discussed in your text.

তোমাৰ পাঠ্যপুথি অনুসৰি বাস্তুবিদ্যাৰ গুৰুপৰম্পৰাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) Write a short note on the *Līlāvātī*.

'লীলাৱতী'ৰ আধাৰত এটি চমু টোকা লিখা।

GROUP—B

(Marks : 30)

4. Answer any three of the following questions :

10×3=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What are the symptoms of the trees that have some diseases? What are the remedial measures thereupon?

কৰ্ণীয়া গছবিলাকৰ লক্ষণবোৰ কি? এই ৰোগসমূহৰ প্ৰতিকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Name the trees where grafting can be done, adding a note on the procedure of grafting.

কোনবিলাক গছত কলম দিব পাৰি, লিখা আৰু কলম দিয়া কাৰ্যপ্ৰণালীৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(5)

(c) Write a note on the procedure of plantation of the trees as prescribed in the *Brhatsamhitā*.

‘বৃহৎসংহিতা’ত আলোচনা কৰা মতে গছপুলি ৰোপণ-কাৰ্য সম্বন্ধে এটি টোকা যুগুতোৱা।

(d) Write briefly about contribution of Bhāskarācārya in the field of Indian mathematics.

ভাৰতীয় গণিত-শাস্ত্ৰত ভাস্কৰাচাৰ্য্যৰ অৱদান সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(e) Write the meaning of the following verse and do the calculations as given in the problem :

তলত দিয়া শ্লোকটিৰ অৰ্থ লিখা আৰু শ্লোকটিত উল্লেখ কৰা ধৰণে গণনা কাৰ্য সমাধা কৰা:

‘অয়ে বালে লীলাবতি মতিমতি ব্ৰুহি সহিতান্

দ্বিপञ्चद्वान्त्रिंशत्त्रिनवतिशताष्टादश दश।

शतोपेतानेतानयुतवियुतांश्चापि वद मे

यदि व्यक्ते युक्तिव्यवकलनमार्गेऽसि कुशला॥

★ ★ ★